

پنجاه کارگردان کلیدی تئاتر

۴

■ نویسنده: شومیت میترو
میترو
■ مترجم: محمد سپاهی
■ ناشر: بیدگل

کتاب «پنجاه کارگردان کلیدی تئاتر» نوشته شومیت میترو ماریا شفتسووا است که محمد سپاهی و معصومه زمانی آن را ترجمه کرده‌اند. کتاب به معرفی دیدگاه‌های نظری و شیوه کار برخی از مهم‌ترین کارگردانان تئاتر جهان - از اواخر قرن نوزدهم تا اوایل قرن بیست و یکم - می‌پردازد. در این اثر کسانی چون استانیسلاوسکی و برشت مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

ضرورت تئاتر

۵

■ نویسنده: پاول وودراف
■ مترجم: بهزاد قادری
■ ناشر: بیدگل

«ضرورت تئاتر» نوشته پاول وودراف و ترجمه بهزاد قادری است. در فرهنگ نوشتاری یونان، افلاطون از نخستین کسانی است که زندگی را سراسر صحنه تئاتر می‌داند. «ضرورت تئاتر» یک‌بار دیگر از همین زاویه به تئاتر می‌نگرد. این کتاب پاسخی است به اتهام افلاطون علیه وجه تقلیدی هنر که در تئاتر به چشم می‌آید؛ هنری که در همه صحنه‌های زندگی حضور دارد.

درام اسلامی

۶

■ نویسنده: جمشید ملک‌پور
■ ناشر: بیدگل

«درام اسلامی» نوشته جمشید ملک‌پور، کتابی است در هفت فصل و یک پیوست. ملک‌پور در این کتاب به نمایش بومی ایران می‌پردازد. «درام اسلامی» با معرفی مختصر اسلام و حادثه‌های مرتبط با تعزیه آغاز می‌شود. سپس مراسم آیینی در تمدن‌های مختلف را معرفی می‌کند و از این طریق می‌کوشد ریشه‌ها و شباهت‌های تعزیه با این مراسم‌ها را تبیین کند.

و سه دهه ۱۹۶۰-۱۹۹۰ را در بریتانیا به اتمام رساند. او در سال ۱۳۸۵ از سوی سفارت نروژ در تهران و مرکز هنرهای نمایشی برای پژوهش درباره آثار ایبسن لوح سیاسی دریافت کرد.

یکی دیگر از نمایش‌نامه‌های محبوب منتشرشده از این نشر که با اقبال خوبی از سوی علاقه‌مندان به ادبیات نمایشی مواجه شده، کتاب «سایکوسیس» اثر سارا کین است. «سارا کین» نمایش‌نامه‌نویس انگلیسی است که عشق، مرگ، خشونت و درد از مضامین آثارش محسوب می‌شوند. نمایش‌نامه «سایکوسیس» آخرین متنی است که کین آن را نوشت. او در اوج فروپاشی عصبی و ذهنی خود، و در زمان اقامت گاه‌وبی‌گاهش در آسایشگاه روانی این متن را می‌نویسد و چند روز بعد از نگارش آن خودکشی می‌کند. در حقیقت این اثر را می‌توان وصیت‌نامه هنری کین دانست. اثری جنجالی که نه‌فقط به دلیل رویکرد ضدروان‌شناختی‌اش، بلکه به علت مفاهیمی که در آن به کار رفته، در سراسر جهان مورد توجه قرار گرفته است. این نمایش‌نامه را عرفان اخلاقی به فارسی برگردانده و تاکنون ۶ بار در نشر بیدگل تجدیدچاپ شده است. رقمی که برای نمایش‌نامه، که مخاطبان خاص خود را دارد، رقم قابل توجهی است.

در صحبت از نشر بیدگل نمی‌توان از طرح جلد‌های این نشر سخن نگفت که بی‌شک یکی از نقاط قوت آن محسوب می‌شود و در تاریخ نشر ایران، می‌توان از آن به عنوان طرح‌جلدهایی ماندگار یاد کرد. عطف‌های سفید رمان‌های بیدگل با آرم قرمز این نشر در عین سادگی چشم‌نواز است. در حقیقت شکل مدرن و مینیمالی در شمایل کتاب‌های بیدگل جریان دارد که مخاطب را به وجد می‌آورد. این شمایل مدرن گاه با نقاشی‌هایی کلاسیک روی جلد اصلی می‌آمیزد و جذابیت صوری کتاب را دوچندان می‌کند. در واقع اهمیت این نشر به مقوله هنر از همان آغاز کتاب، که طرح روی جلد است، خودنمایی می‌کند. طرح جلد کتاب‌های تخصصی هنرهای تجسمی و عکاسی نیز، عکس‌هایی هنرمندانه و خیره‌کننده هستند که نگاه مخاطب را به خود خیره می‌کنند.

بدون اغراق باید گفت نشر بیدگل جزو آن دسته از نشرها است که سعی می‌کند در تمام زمینه‌های انتشار کتاب تخصصی گام بردارد. این امر علاوه بر ترجمه‌های قابل قبول و طرح‌جلدهای دیدنی، از متون و ویرایش‌شده کتاب‌ها نیز خود را عیان می‌کند؛ نکته‌ای که اهمیت آن کمتر از متن اصلی اثر و ترجمه آن نیست.

احتمالاً انتشارات
بیدگل نام
منحصربه‌فردش را
وام‌دار نام خانوادگی
بنیان‌گذارش است؛
محمدحسین شاطریان
بیدگلی. او موسس
انتشارات بیدگل است.
موسس انتشاراتی که
در حوزه‌های مختلف،
کتاب منتشر می‌کند
اما آنچه آن را از سایر
نشرها متمایز کرده،
انتشار کتب ویژه
تئاتر و نمایش‌نامه
است. احتمالاً شما هم
اگر بخواهید سراغ
نمایش‌نامه‌ای بروید،
اول بین کتاب‌های نشر
بیدگل آن را جست‌وجو
می‌کنید

می‌شوند که در نمایش‌نامه «در انتظار گودو» به اوج می‌رسد. علیزاد علاوه بر این نمایش‌نامه بکت، «دست آخر» و «دوازده قطعه کوتاه» را نیز از بکت به فارسی برگردانده است.

«علی اکبر علیزاد» استاد دانشکده سینما و تئاتر است و آثاری چون «رویکردهایی به نظریه تئاتر» را در کارنامه خود دارد.

«والاس شان» از دیگر نمایش‌نامه‌نویسان خارجی است که آثارش توسط نشر بیدگل با ترجمه بهرنگ رجبی به ایرانیان معرفی شد. این نویسنده آمریکایی که منتقد بی‌محابای عملکرد صاحبان قدرت در همه‌جای عالم است، در آثارش از خطر برآمدن دوباره فاشیسم حرف می‌زند و نسبت به از دست‌رفتن ارزش‌ها و حقوق انسانی هشدار می‌دهد. «شب در رستوران تاک هاس»، «عزادار اجیر» و «علف‌های هزار رنگ» از جمله آثار او هستند که بهرنگ رجبی ترجمه کرده است.

اما در صحبت از نمایش‌نامه‌های بیدگل، نمی‌توانیم از آثار هنریک ایبسن غافل شویم؛ این شاعر، نویسنده و نمایش‌نامه‌نویس نروژی قرن نوزده که انتشار آثارش در ایران قدمتی شصت‌ساله دارد و همچنان از محبوبیت برخوردار است. ایبسن از مهم‌ترین شخصیت‌های ادبیات مدرن نروژ است که هم‌پای میراثی که از گذشتگانش آموخته بود، تاثیر بسیاری نیز بر نویسندگان بعد از خود گذاشت. نشر بیدگل اکثر آثار ایبسن را به فارسی برگردانده است. آثاری که با طرح‌جلدهای خاص و مینیمال از سایر آثار نمایشی بیدگل متمایز می‌شوند. از جمله این نمایش‌نامه‌ها می‌توان به «پرگنت»، «عروسک‌خانه»، «مرغابی وحشی»، «دشمن مردم» و «جن‌زدگان» اشاره کرد. در این بین «دشمن مردم» به دلیل تفاوت سبک نویسنده در این اثر با سایر آثارش، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. ایبسن در این نمایش‌نامه یک بحث جامعه‌شناختی مبتنی بر فلسفه سیاسی «اصحاب قرارداد اجتماعی» را مطرح می‌کند و با ترکیب تراژدی و کمدی و حفظ این مسئله تا پایان نمایش‌نامه بر جذابیت آن می‌افزاید.

نمایش‌نامه‌های هنریک ایبسن را بهزاد قادری به فارسی برگردانده است. قادری نویسنده، مترجم، محقق، منتقد ایرانی و استاد بازنشسته گروه زبان و ادبیات انگلیسی دانشکده زبان‌ها و ادبیات خارجی دانشگاه تهران است. او مقاطع تحصیلات لیسانس را در رشته زبان و ادبیات انگلیسی دانشگاه فردوسی مشهد و فوق لیسانس ادبیات آمریکا را در دانشگاه شیراز طی کرد و دکترای ادبیات نمایشی قرن نوزده